

Vis verbindt

Kansrijke manieren om via het thema 'vis' draagvlak te creëren voor de waterkwaliteitsopgaven en het werk van het waterschap

Communiceren met de samenleving

Mede dankzij de KRW staat 'vis' anno 2015 volop in de belangstelling bij waterschappen. Daarbij valt de technisch-inhoudelijke insteek op: het gaat over vismigratie, vispassages, vistrappen en vispaaiplaatsen. Opgaven worden afgemeten aan KRW-"vismeetlatten".

Dat maakt wel meteen duidelijk, dat 'vis' bij de kerntaken van het waterschap behoort. Echter de samenleving komt in het verhaal nog niet of nauwelijks voor. Sterker nog, deze wordt soms zelfs als hinderlijk ervaren, zeker als het gaat om de wensen van sportvissers.

Wij denken dat de kansen die 'vis' biedt voor ondersteuning en profilering van het werk van het waterschap nog onvoldoende worden benut.

Wat zijn die kansen dan? Allereerst leent vis zich, mede door zijn "aibaarheid", voor communicatie over waterkwaliteit met een groter publiek. Ook kan vis helpen uit te leggen waarom je in bepaalde gebieden waterkwaliteitsnormen niet gaat halen en waarom dat geen probleem is. En vis biedt mogelijkheden om samen te werken met 600.000 sportvissers en duizenden natuurvrijwilligers in Nederland. Dat levert "gratis" ervarings- en gebiedskennis op, leidt tot groter maatschappelijk draagvlak voor maatregelen en het kan leiden tot kostenbesparingen door inzet van vrijwilligers die vervolgens des te beter hun hobby kunnen beoefenen. Last-but-not-least kan vis ook bijdragen aan een grotere zichtbaarheid van het werk van het waterschap.

Dat vergt een nieuwe manier van denken. Een manier van denken die overigens niet tot de vis beperkt hoeft te blijven. Wellicht zijn er ook andere groepen burgers te betrekken bij de 'waterschaps'-dingen die zij belangrijk vinden?

Vis biedt nieuwe kansen!

Samenwerking met sportvissers

- Vismigratie: betrek vrijwilligers van hengelsportverenigingen en RAVON bij locatiekeuze, aanleg, onderhoud en beheer van vispassages.
- Inrichting: pluk de vruchten van vismigratie door inrichting van watergangen en gebieden. Veel kleinschalige maatregelen kunnen prima door enthousiaste vrijwilligers worden uitgevoerd. Sportvisserij Nederland telt 600.000 leden en er zijn 2,5 mln actieve sportvissers in Nederland.
- Efficiëncy: doe meer met minder!

Publiekscommunicatie

- Waterkwaliteit communiceert gemakkelijker naar het publiek via vis dan via GEP's en MEP's.
- Een substantieel deel van dat publiek bestaat uit sportvissers en is aanspreekbaar via het werkwoord vissen.
- Een ander deel van het publiek is aanspreekbaar via trefwoorden als visbescherming en vismigratie.
- De spanning daartussen is te mitigeren door aandacht te besteden aan het zorgvuldig omgaan met gevangen vis (bewaren en terugzetten) en er voor te zorgen dat sportvissers zich op dit punt aan hun eigen uitgangspunten te houden.

Beleidsverantwoording

- Vis kan ook helpen bij de beleidsverantwoording. Dan gaat het niet alleen om KRW-visdoelstellingen, maar ook om waterkwaliteit.
- Voor sportvissers hoeft het water niet overal helder en voedselarm zijn. Verbind dit met het gegeven dat het alleen met draconische ingrepen zal lukken om overal helder en voedselarm water te realiseren.
- Door een grotere rol toe te kennen aan de gebruiks- en belevingswaarde van het water, hoeft een 'karperdoelstelling' voor sommige wateren geen nederlaag te zijn, maar kan het een maatschappelijk gewenste doelstelling worden.

Andere watergebruikers

- Wat geldt voor sportvissers, geldt ongetwijfeld ook voor andere watergebruikers, zoals kanovaarders en zwemmers. Stadsbewoners zijn prima te betrekken bij kroosverwijdering in het stedelijk gebied. Ook het thema zwerfvuil in het water biedt o.i. kansen.

Naar een visdialoog

Maar voordat er kan worden samengewerkt, moeten er wellicht nog oude pijnpunten worden opgelost. Bij sommige waterschappen is de relatie met de sportvisserij een moeizame, met veel wederzijds onbegrip en oud zeer.

Dan is het allereerst nodig om het gesprek op gang te brengen. Waarbij op voorhand duidelijk is dat dé sportvisser niet bestaat. En dat er ook andere partijen zijn die belang hebben bij of opvattingen hebben over vis en vissen. Een visdialoog begint met goed naar elkaar luisteren en niet te snel conclusies trekken.

Dat geldt ook voor de dialoog met andere watergebruikers. Kroos is vervelend voor iedereen, maar meer doorzicht is soms ook onhandig of zelfs bedreigend voor onder-

waterleven. Een betere waterkwaliteit leidt vaak tot uitbundiger groei van onderwaterplanten die zwemmen, zeilen en kanoën kunnen hinderen. Ook hier geldt dat de 'one size fits all' benadering niet altijd het goede oplevert. Het wordt in onze ogen tijd voor diversificatie van het waterbeleid, mede vanuit gebruiks- en belevingswaarde.

foto: Aaf Verkade

Ondersteuning door ORG-ID?

Nieuwsgierig geworden? ORG-ID kan u op vijf manieren ondersteunen bij het uitwerken van dit gedachtegoed:

Organiseren en begeleiden van een dialoog met 'gebruikers'; waaronder sportvissers: wat zijn de belangen achter de standpunten en hoe brengen we die belangen dichter bij elkaar? Bij sterk gepolariseerde verhoudingen kunnen wij ook mediation tussen partijen verzorgen.

Beleidsvorming: hoe koppelen we technisch-wetenschappelijke en juridische doelen rond de Kaderrichtlijn Water aan maatschappelijke doelen als biodiversiteit, recreatieve bruikbaarheid en belevingswaarde? Hoe combineren we KRW en ruimte(lijke kwaliteit)?

Strategische advisering: hoe gaan we hiermee om binnen ons waterschap (visie, communicatie)? Hoe houden we het algemeen bestuur positief betrokken?

Organiseren en begeleiden van een platform van gebruikers, inhoudelijke deskundigen en mensen met opvattingen over water en vis. We denken aan verschillende soorten sportvissers (vliegvisser, zeevisser, karpervissers, etc.), beroepsvissers, dierenbeschermers en biologen, ecologen en filosofen. Een gemeenschappelijk denkkader kan vertrouwen bieden en enthousiasme losmaken en helpen bij het afstemmen van verwachtingen en het doorbreken van vertekende beelden over elkaar.

Uitdragen van aansprekende voorbeelden van hoe het (goed) kan (gaan) en die door initiatiefnemers en dragers te laten presenteren. We denken in voorbeelden: van het zeeforellenproject van waterschap Noorderzijlvest tot aan het stedelijke visreservaat in Leiden.

Afhankelijk van de insteek kunnen een of meerdere van onze adviseurs een rol spelen. We maken daarbij gebruik van ons uitgebreide netwerk en werken nauw samen met organisaties als Sportvisserij Nederland en RAVON. Zelf zijn we onafhankelijk, maar wel betrokken.

Voor meer informatie:

- Leo Joosten (procesmatig)
joosten@org-id.org of 06 - 10317892
- Albert Elshof (inhoudelijk en beleidsmatig)
elshof@org-id.org of 06 - 53661869
- John Steegh (bestuurlijk)
steegh@org-id.org of 06 - 55771974
- Jack Jansen (mediation)
jansen@org-id.org of 06 - 50615957

ORG-ID organisatie & beleidsontwikkeling

Postbus 256, 2300 AG Leiden

tel. 071 52 17 846 _ info@org-id.org _ www.org-id.org